

# **Kerkasiel**

Christelijke politiek bedrijven  
vanuit een kerk in Den Haag

**In het nieuws** 8-9



FOTO DAVID VAN DAM

KERKASIEL

# Hayarpi vecht voor vluchtelingenkinderen, maar zij zit zelf vast

Als ChristenUnie-vrijwilliger dient Hayarpi Tamrazyan (21) zaterdag tijdens het congres een motie in om geïntegreerde kinderen voorlopig niet uit te zetten. Zelf schuilt ze al vier weken in een kerk in Den Haag.

Door onze redacteur **Kees Versteegh**

**DEN HAAG/UTRECHT.** Op de voordeur van buurt- en kerkhuis Bethel in Den Haag hangt een briefje. „In verband met bijzondere omstandigheden aanbellen.” Nadat de deur is open gedaan door een medewerker is het nog even zoeken naar de kerkdienst. Via een zijzaaltje en keukentje de kapel in. Daar luisteren bezoekers - deze ochtend zo'n twintig - naar teksten als: „Ik zoek mijn toevlucht in uw huis, O Heer.”

Sinds vrijdag 26 oktober vinden in het kerkgebouwtje doorlopend en continu kerkdiensten plaats. Ook 's nachts. Zo'n vierhonderd predikanten, vrijwel allemaal protestants, gingen inmiddels voor of hebben zich aangemeld om dat te gaan doen. Ze komen van overal uit het land en van alle kerkrichtingen, zowel behoudend als vrijzinnig, vertelt Derk Stegeman, coördinator van de diensten. „Het is ongelooflijk hoeveel positieve energie er uit alle hoeken en gaten is losgekomen.”

Stegeman zit tussen bloemen, pepernoten en andere zaken die buurtbewoners en sympathisanten kwamen brengen. Tweede Kamerleden als Jesse Klaver

(GroenLinks) en Joël Voordewind (ChristenUnie) kwamen langs, net als programmamaker Tim Hofman, die actievoert voor een ruimer kinderpardon. Straks komt een groepje Koerden op bezoek.

Boven, in de kosterswoning van het gebouw, verblijft het gezin Tamrazyan. Vader, moeder, twee studerende dochters en de zoon van vijftien, die eigenlijk naar school moet. Maar dat gebeurt niet. Zodra ze deur uitgaan, worden ze waarschijnlijk uitgezet. Het christelijke gezin uit Armenië, dat sinds 2010 in Nederland asiel zoekt, is sinds dit najaar uitgeprocedeerd. Ze vluchtten een gereformeerde kerk in Katwijk binnen. Omdat de Katwijkse kerk te weinig accommodatie had, verhuisden ze eind oktober in het diepste geheim naar het Haagse Bethelcentrum.

**Overheid respecteert diensten**

De overheid, in dit geval de Haagse politie en de Dienst Terugkeer en Vertrek, respecteert het 'kerkasiel' zolang het gezin binnenblijft en de kerkdiensten in het gebouw doorgaan. De overheid is het bij wet verboden een kerkgebouw tijdens een religieuze dienst binnen te vallen. Zodra ze een voet buiten de deur zetten of

de voorraad dominees op is, dreigt alsnog uitzetting. „We hebben het gezin geen garanties kunnen geven”, aldus Stegeman. Voor de tussentijd hebben diverse kerken hun kinderen gevraagd het Armeens gezin gezelschap te houden - als het niet in de kerk beneden zit bij de kerkdienst.

De strenge beperkingen betekenen dat dochter Hayarpi (21) er komende zaterdag niet bij is op het congres van de ChristenUnie. Ze is al enige tijd actief als vrijwilliger voor de partij. Hayarpi is tevens eerste ondertekenaar van een motie die zaterdag ter stemming wordt gebracht. Daarin wordt gepleit voor een moratorium op het uitzetten van 'in Nederland gewortelde kinderen' (ongeveer vierhonderd). Die zouden niet uitgezet mogen worden tot dat het onderzoek van staatssecretaris Mark Harbers (Asiel, VVD) - naar de oorzaken van soms erg lange asielprocedures - is afgerond. De conclusies worden pas zomer volgend jaar verwacht.

**PKN volgt gebeurtenissen**

De gebeurtenissen in Den Haag worden nauwlettend gevolgd vanuit het hoofdkantoor van de Protestantse Kerk in Nederland (PKN). René de Reuver, scriba (secretaris-generaal) van de PKN, was een van de dominees die voorging in de Bethelkerk. Zo kreeg het lokale initiatief steun van de hele protestantse kerk.

„Lang hoefden we daar niet over na te denken”, zegt De Reuver. Hij noemt vier redenen. In de eerste plaats was er het persoonlijk appél van een gezin dat hulp zoekt in een kerk. Dat dwong die kerk positie te kiezen. Voor De Reuver voelde het als de 'Barmhartige Samaritaan' uit de Bijbel. Die zag een vreemdeling langs de weg liggen en realiseerde zich dat die zou sterven als hij door zou lopen.

Twee redenen hadden te maken met medemenselijkheid. De Reuver en zijn collega's vrezen dat de vader, eerder politiek activist in Armenië, gemarteld kan worden na terugkeer. Daarnaast dreigt grote psychische schade voor de drie kinderen die sterk geïntegreerd zijn in de Nederlandse samenleving. De neuropsycholoog Erik Scherder, bekend van zijn optredens in talkshows, was een van degenen

die de kerk daarbij adviseerde.

Ten slotte was er een andersoortige principiële gedachte. De kerk beweegt zich bij wat zij ziet als groot onrecht soms tijdelijk buiten (De Reuver zegt liever „naast”) de rechtsorde. In dit geval: besluiten van regering, parlement en rechters die leidden tot het besluit tot uitzetting van het gezin Tamrazyan naar het als 'veilig' beschouwde Armenië.

**'Verklaring van Barmen'**

De gedachte van tijdelijke uittreding uit de rechtsorde is gebaseerd op de 'Verklaring van Barmen' uit 1934, een jaar na het aan de macht komen van Adolf Hitler. De Duitse kerken stelden daarin dat zij het werelds gezag gehoorzaamden, maar dat hun uiteindelijke loyaliteit een hoger, goddelijk gezag gold. Het inspireerde dominees als Dietrich Bonhoeffer tot verzet tegen de nazi's. De tekst van 'Barmen' staat op de website van de PKN.

De steun van de PKN voor het kerkasiel zorgde voor veel debat. *Trouw*-columnist Hans Goslinga en andere commentatoren verweten de kerk de democratische rechtsstaat te ondergraven. De Reuver ziet dat anders. Niet alleen zoekt de kerk achter gesloten deuren voortdurend het gesprek met politici en bestuurders om uit de impasse rond het Armeens gezin te komen. „Wij versterken de rechtsstaat juist”, zegt De Reuver, „door te laten zien tot wat voor inhumane situaties de toepassing van regels kan leiden. Als daar iets tegen gedaan wordt, wordt het vertrouwen in de rechtsstaat juist versterkt.”

De PKN hoopt dat gevallen zoals dat van het gezin Tamrazyan worden heroverwogen. En ook: dat de asielprocedures en hun uitvoering zo worden aangepast en bekort, dat met name kinderen geen kans krijgen om zich zo lang te hechten aan Nederland. De Reuver realiseert zich dat dit tot nieuwe fouten en nieuwe onrechtvaardigheden kan leiden. Minder beroepsprocedures leidden misschien tot meer onjuiste beslissingen van IND en rechters in asielzaken. „Natuurlijk zal het nieuwe systeem niet waterdicht zijn. Maar dat is geen reden om deze inhumane situatie te laten voortbestaan”.

**Buurt- en kerkhuis Bethel in Den Haag**, met de drie kinderen Tamrazyan. Links staat PKN-kerkleider René de Reuver.

„ Wij versterken de rechtsstaat juist door te laten zien tot wat voor inhumane situaties de toepassing van regels kan leiden

**René de Reuver**, scriba PKN